

Selmeczbányai Hetilap

SELMECZBÁNYA ÉS VIDÉKÉNEK VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNYE.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 61./III. sz. a. hová a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is czimzendő.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

csak a „Selmeczbányai Hetilap“:	az „Othon“ szépirodalmi havi füzetével:
Egy évre . . . . . 4 frt.	Egy évre . . . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . . 2 „	Fél évre . . . . . 3 „ — „
Negyedévre . . . . . 1 „	Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára 10 kr.	
Egyes számok kaphatók a kiadóhiv.-ban és Joerges A. özv. és fia könyvkereskedésében.	

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Megjelen minden vasárnap.

Petőfi.

Emlékezet.

A névtelen hősök sirjából kikél a nagy szellem, fényes csillaggá lesz és ismét ragyogóan tündöklök a magyar égen, hogy lásson és látszassék.

Az emlékezet pedig hangosan dicsőíti a szellem óriást, ki meteorként végig futott az egész nyugaton fénysugarával irván le a népeknek a szent szabadság jelszavát.

Ünnepet ül a magyar, Petőfi ünnepét; ezren és ezren zárandokolnak a halmokhoz, a hol a szabadság martirjai ötven éve aluszszák csendes álmukat s köztük legcsendesebben a nagy költő, mert álmát nem zavarta a magyar, csak néha néha dobott virágot a hantra egy kegyeletes kéz, mely mindörökre áldva legyen.

Te fényes csillag, Petőfinek csillaga, ha széttékintesz a hazán csendet és békét találsz. Tilinkó mellett dalolja a te falusi néped remek dalaid, dobogó szívvel szavalja az ifju a szabadság ünnepén honfi dalodat, szemérmes ajakkal suttozja a hajadon kedvese vállára hajolva szerelmi verseid s hallhatod, hogy a mai napon imát rebeg hozzád a nemzet, nemzeti imát.

Eltűnésed óta nem volt harczy zaj, békében pihent a kard, a puska, harczy méntől nem dübörgött a föld, béke volt és még se volt béke.

Mert a mikor letűntél egünkről, gyász borult reánk, mély gyász, sok honfi drága vére öntözte az ugyis vérázott földet.

De a vér csakhamar felszáradt, az áldást-hozó nap felitta, arany sugarai előzőltek hegyet és völgyet, a szivekben feléledt a remény, mely nemsokára szép valóra vált. És a mióta az a nap süt, szabadság van a hazában, békében vet és arat a föld népe, békét zeng a lant s boldogságban élhet a magyar.

Boldog volna a magyar, ha minden fia hűen szeretné azt a földet, mely szülte, táplálja és neveli, a melyért te nagy Petőfink vért ontottál, ha nem kíváncznék annyi balga lélek rabigába, a melytől te óvni akartad a nemzetet.

Imát rebeg ma hozzád a nemzet, hozzád, ki dalaidban imádságot adtál kezünkbe, a mely minket addig tesz magyarrá és nagygyá, a mig minden szavát tudjuk és soha el nem feledjük. Imádkozunk hozzád, hogy felragyogó csillagod sugára hatoljon be minden magyar, magyar hazánk minden lakosának lelkébe és világosítsa meg az utat, a melyen te haladtál és a melyen mennünk kell, hogy magyarok és szabadok legyünk.

Órködj a hon felett és szállj lelkébe azoknak, kik lantodat örökölték, hogy a mikor zivatar zug, a te lantod erejével harsogják imádságod szent szavait a küzdők fülébe.

Maradj egünkön örökké és a mikor ismét felzeng a kürt, akkor mozdul meg te is, állj a csapat élére és az egész világ hallatára zengd újra: szép a hazáért meghalni!

F.

* * *

Városunkban Petőfi eltűnésének ötvenéves emlékünnepe ma vasárnap tartjuk meg. Sajnos, hogy a lyceumi, gymnasiumi ifjuság és a bányász és erdész, akadémiái polgárság azon részt nem vehet a szünidő miatt. De megünnepelik ők is a lánglelkű költő félszázados emlékünnepe, ha az új iskolai év kezdetén majd egybe gyűltek.

Ünnepünk sorrendje a következő:

Délelőtt 9 órakor gyülekezés a városi vigadó előtti téren, hol a „Honfi dal“ eléneklése után Vörös Ferenc a rendező bizottság elnöke rövid megnyitó beszédet tart, mely után Patta Imre szavalja el a „Talpra magyar“-t. Az apáca zárda előtt e zárda növendékei éneklék Petőfinek „A távolból“ című gyönyörű dalát. — A lyceum előtt Király Ernő tanár mond beszédet; Robitsek Ede elszavalja az „Egy gondolat bánt engemet“ verset. — A Mudrák-féle, most Balázs János mészáros mester tulajdonát képező ház előtt, melyben Petőfi tanuló korában lakott, lapunk szerkesztője mond rövid beszédet. — Ezután az ünnepelő menet bejön a Szentháromság térre, hol a Petőfi társaság kiküldöttje, Bodnár Zsigmond mondja el nagy ünnepi beszédét, mely után Jókai Mór koszorus költőnknek, „az öreg, de nem vén ember“ örök fiatal érzületével, gyönyörűen megírt „Apotheosisát“ adja elő Vörös Ferenc. — Ezt követi a Szózat és egy Petőfi dal eléneklése közbeni szétoszlás. Az ünnepélyen a hegybányai zenekar Kelner Aurél jeles karmester vezetése alatt szintén közre fog működni, valamint részt vesznek azon a czipőgyári, dohánygyári, kötőgyári és főleg a bányamunkások, hivatalok, egyletek és társulatok testületileg. — Az ünnepélyen részt vesznek a szünidőt itt töltő egyetemi és más tanintézeti hallgatók is.

A nagy közönség falragaszokon is meg lett hiva és bizvást bizunk t. közönségünknek mindkoron fényesen mutatott hazafiasságában, hogy e nagy nemzeti ünnepről elmaradni nem fog. A város fel lesz lobo-gózva és a mi ránk selmeczikekre nézve nagy Petőfink egykori ittléte miatt fokozottabb értékkel bíró, általános nemzeti ünnep hajnalodó napja a leányvárról eldördülő 12 mozsárlövéllel lesz jelezve.

A segesvári nagy ünnepen városunkat, mint azt már megírtuk, Sztancsay Miklós főjegyzőnk fogja képviselni.

Itt közöljük Jókai Mórnak Apotheosisát és Ábrányi Emilnek alkalmi versét. Ha váratlanul kedvezőtlen időjárás állana be, az ünnepély a városi vigadó termében fog megtartatni.

* * *

Apotheosis.

Petőfi Sándor halálának félszázados évfordulójára írta: Jókai Mór.

Háttérben Petőfi ércszobra, mögötte görög stílusban épült csarnok, e felirattal „PETŐFI HÁZ“, párkányzatán Petőfi elhalt kortársainak mellszobrai: Arany, Tompa, Lisznay, Kerényi, Bécezy, Obernyik. Vajda, Degré, Pálffy Albert, Egressy G., Irinyi, Vasváry, stb. Szabadság nemtője: fején diadém, fehér redős öltönyben, két keze bilincsben, lánczokkal összekötve. Sötét van: csak egy csillagfény ragyog a szobor feje felett a magasban, melynek vékony sugára a szoborra dereng alá.

Nemtő. (Tompa, gyászoló hangon.)

Nem magad estél el: veled együtt szálltak Emléktelen sirba Haza és Szabadság, Kikért éltél, kikért a vérhalált kiálltad, A rombadült ország, szegény Magyarország. A sirt fölöttetek simára taposták.

Aztán sötétség lett, — kísértetek éje Úr lett benne minden gonosz szellem tábor, Kiket elszabadít alvilágnak mélye Halottat és élő kizozni vaktából. A pokol közel volt, az ég pedig távol.

Kioltottak minden csillagot az égen Csak egyet nem tudtak: mely szivedből szállt ki, Melynek azt hirdették tündöklő sugári, Lesz e lidérczhozó éjszakának vége, S szabad Magyarország, a milyen volt régen.

Ha tudnak álmodni sirjukban a holtak, Csak azt álmodhatják, mit az élők itt fenn, Hogy még visszahozza a jövő a multat, Hogy egy nép keze nem maradhat bilincsben, Él még magyar nemzet, él még magyar Isten.

Ki sugdosott az eltemetett nemzetnek Álmában, hogy halál ne legyen belőle, Eltartott ez álmom egy emberöltőbe, „Ne rettegj jövődtől, multadat ne vesd meg!“ Te voltál az, örök szabadság költője.

Jós voltál, próféta, kitől hitet vettek, Dalaid szikráin láng kelt a szivekben. Kik élve üldöztek, holtan megszerettek S a kik hivek voltak, azok még hivebben, Idegen lelkekből honszeretők lettek.

S az ég meghallgatta a holt költő dalát: Remény csillagait sorba gyujtogatta A csillagok után felhozta hajnalát, Bilincsét, lánczait a nép szélszágatta, S a nemzet föltámadt az új virradatra. (Hajnalfény, majd napfény derül.)

Nemtő. (Ketté szakítja a kezén levő lánczokat.) Hajnalhasadtára a látóhatárig Jut az éj tábora, a gyótró kísértet, Kelő fénysugárból magasra kiválik Ostorával űzve a futó lidérczet, A te érczalakod, visszanyerve élted.

Érczből volt a szived, mig dobogott élve; De égelt a haza és szabadság névre. Most ércz vagy egészen: hát szív vagy egészen; Fejedet az égig emeled merészen; S szemednek engeded, hogy a napba nézzen.

S napnál fényesebbre: feltámadt hazádra Ez imádott földre, bérczedre, rónádra: Bérczek, rónák hazaszerető népére, Kít Isten teremtett a saját képére, Kiben az ősöknek buzog honfi vére.

Lásd és hevüljön át érczalakod tőle, Legyen izzóvá és ragyogjon az éjbe, Hogy lett bálványyá a szabadság nemtője. Lásd szobor alakban, mit nem láttál élve, S dobbanjon érczszived túlvilági kéjbe. (Nemtő ledobja kezeiről a lánczokat.)

Nincsen már rab nemzet, nincs elnyomott ország Szabad a föld, a nép, a sajtó, a szellem, Szabadság rendezi a törvények sorsát. Sötét visszavonás nem félelmes ellen, Árulás daemoná nem győz honszerelmen.

Az utolsó hang, mit földön élve hallál, Sebekből vérezve, földre legázolva Vad csatakiáltás volt, győzelmes hurráh! A mivel a szilaj zsarnokká lett szolga A szabadság hőstét a porba tiporja.

Most népdal üdvözöl szabad népek ajkán, Kik dalaid zengik, szájról-szájra szállva, S hallgasd, hogy éltenek a nap alkonyultán Aranytermő kalászt aratva kaszával, A délibáb játszik távol láthatárba.

Mit utolszor láttál élő szemekkel Romhalmaz volt égő városoknak üszke, Most palotasorok, szemeidnek hidd el. A való versenyt fut merész reményiddel S miként a palota, a gunyhó is büszke,

S a porba hullt zászló, mit véreddel festél,
Most magasan lódog, egész nemzet védj:
Még sokasodtak a régi kor honvédi
Kjít messze kerestél, kit egykor elvesztél
Itt van körüléd, a dicső hon, a régi.

S ezt köszöni e hon kihullott vérednek,
A mi soha nem hull el, élő dalaidnak
Szabadság virágit porodból erednek;
Lelked sugáriból csirái fakadnak
Dalaid diadal neked egy magadnak.

Sirod csak keressük, de lelked köztünk él;
Ott leljük lantodnak minden pengésében,
Unokáink tudják, mit mi tudunk régen,
Hogy drágább vagy nekünk édes mindenünknel,
Soha a magyar szó nem zengett oly szépen.

Mag volt, mit elhíntél: erdő lett belőle,
Szabad és egyenlő testvér minden polgár,
E jelszóval haladt nemzeted előre.
E jelszó lángjával égett minden oltár,
Ez a hármas jelszó hirdeti ki voltál.

E földtekén alig van már más földdarab,
Hol e hármas jelszót még hiszik és vallják.
De ez az egy haza menhelyül megmarad
S újra felzendíti, hogy a népek hallják.
S kövesse erős tett, mit mond szent akarat.

A mig e kicsiny nép, kit magyarnak hínak
Szabadság és emberszeretet őre lesz.
Sok küzdelme lesz: mert ellent sokan vának,
De el nem fog bukni, soha nem csüggedez.
Szabadság nemtője mindig mellette lesz.

Nemlő (felragadja a Petőfi szobor talapzatára fektetett
nemzetiszín zászlót e felirattal „szabadság, egyenlőség,
testvériség“ s Petőfi szobra felé nyújtja.)

Ragadd e háromszín zászlót érzékedbe,
Mely élve emelte, halva is megvédte,
Á jövendő várát ezzel te veszed be,
S ha mi ellágyulnánk, te ércszobor, védj te.
Legyen veled együtt halhatatlan élte.

* * *

Petőfi.

1899. július 30.

Irtá: Ábrányi Emil.

Sok szép, jeles dal van ma is hiszem.
De hozzá méltót nem mond senkisé.
Mert mind fáradtak, hidegek vagyunk
Ő hozzá képest, a ki maga volt
A lobogó tűz! A ki minden hangját
Szívéből vette, a mikor dalolt!

Rengő kalász azóta is terem,
Azóta is van napfény, szerelem,
Azóta is száll a fecske és daru,
A rónaság hozzánk se mostoha . . .
De a ki őket úgy szeresse és úgy
Daloljon rólunk — nem lesz több soha!

Petőfi-émlékére.

A „Selmezbányai Hetilap“ számára írta: Telekes Béla.

Igen, ott hagyták őt összetiporva,
S aztán jött a nagy temetési nap.
Mellé alélt a népe is a porba,
Soha temetés nem volt gyászosabb.

Ah, soha sem volt nagyobb veszteségünk,
Mint a mikor őt úgy vesztettük el;
Mi, százszor megölt nemzet újra élünk,
De ő nem támad soha, soha fel.

Óh, mennyi dala nem lett már dalunkká!
S mégis mily kincset hagyott ő nekünk.
Oly nagyot, oly egyfent . . . Ki ne tudná? . . .
Csodálatával be nem telhetünk.

A mit ő zengett, az az örök élet,
Népe lelkének örök élete.
Tulélte őt s tuléli majd e népet,
Ha tán a sors azt is úgy törli le . . .

Óh, fűzzük dicsőítő koszorúvá
A gyász virágát, mit úgy hajt szívünk . . .
Petőfi Sándor ugyan nem szorult rá,
De egyetlen vigaszunk az nekünk.

Petőfi aszódi életéből.

— A „Selmezbányai Hetilap“ eredeti tárczája. —

Az aszódi kis gymnasium egykori tanára Koren István a harminczas évek elejétől 1854-ig nagyobb-részt egymaga vezetett 4 osztályt Aszódon egy teremben, csak némely években kapott maga mellé az egyháztól egy segédet ugynevezett praepceptort, a mikor is a grammatistákat elválasztották a szintaxistáktól s tanítottak két

A hogy tavasszal csillog minden ág,
S rázatlanul omlik a sok virág,
Mint fényes zápor, színes havazás,
A mint a szél a fák közt át-fuvall:
Aképen hullt isteni könnyűséggel
Költészetének fájáról a dal.

Hajnalt-köszöntő friss pacsirta-szó,
Halk estharang, pusztákon bujdosó,
Sötét borúval szálló fürgeteg,
Melyből tüzes villámok hullanak:
Ha őserővel mindez dalba csengne,
Hozzá méltó dal ez lehetne csak!

S ha minden rab-lánc és börtön-torony,
Hol vértanuk senyvedtek egykoron,
Minden szabadság, a mi földön él,
És minden zsarnok-gyűlölő harag
El kezdene hozsannát énekelni:
Hozzá méltó dal ez lehetne csak!

* * *

Ki az, a ki hamvát sirva össze szedte?
Senki! Tán az Isten, ő maga temette.

El sem is temette — föl vitte magának:
Szabadság, szerelem kettős csillagának.

Ifjan halt. De látjuk: nagygyá lenni rá ért.
Költő volt. Szeretett. S meghalt a hazáért.

Ám előbb a lelkét égő szenvedélylyel
Millió szegény közt osztogatta széjjel.

Gazdaggá így tette az egész világot.
S aztán az öröklét ormaira hágott.

Tisztán olvadt át a halhatatlanságba.
Csupa lélek volt! Por nem maradt utána!

Hol a teste? Nincsen! Hol a lelke? Itt van.
Itt van, ó magyar nép, legszebb dalaidban!

Hol a sirja? Sehól! — Hol a dicsősége?
Az egész világon! S nem lesz soha vége!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** Svehla Gyula kir. bányagazgató holnap hétfőn érkezik vissza és veszi át hivatalának vezetését. — Kovács Sebestyén Endre dr. Hontmegye jeles l. főorvosa családjával együtt Hodrusbányán nyaral. — Jezovits Károly lyceumi igazgató néhány heti üdülésre Koritnyiczára utazott. — Krausz Kálmán főkapitány e napokban négy heti szabadságra megy. Távolléte alatt Kuti István alkapitány fogja helyettesíteni. — Farbak István orsz. gyűl. képviselőnk tegnap szombaton ide érkezett.

— **Főispánunkat ismét gyász érte** István fivérének elhalálozásával. A családi gyászjelentés így szól: Horváth Miklós, neje, szül. Tersztyánszki Mária, gyermekeik Béla és Mária, menyük sz. Nicora Róza s gyermekei Rózsa és László, és nagybátyja Tersztyánszki

teremben. Koren különben a jelesebb tanulók közül rendszeren nevelt magának korrepetitorokat, kiknek — ha ő más osztálybeliekkel volt elfoglalva — szigorú köteleességüké volt téve, hogy a reájok bizott discipulusoknak a Bell-Lancaster-féle módszer szerint addig morzsolják a pensumot, míg azt a professor ur előtt szó szerint el nem mondták. Persze a hanyagoknak, nehéz fejűeknek kijárt a virgács és carcer. A tanítás folyt reggeli 6 órától sokszor este 8-ig, csak ebédre mehettek az érdemesek haza, míg az érdemtelenekek az ebéd ideje alatt is a száraz mensával tractálóztak. A téli napokban még gyertyáról is kellett a sorosoknak gondoskodniok. Ily következetes, szorgalmas és szigorú tanítás eredménye az lett, hogy Koren iskolája nemcsak Pest vármegyében, hanem ország-szerte híres volt, tanítványait a felsőbb iskolákban szívesen látták.

1835. őszén állított be az aszódi piaci korcsmába Petrovics István uram gyékény echós kocsjával, magával hozván Sándor fiát, hogy a pesti piarista atyáknál nyert alapon Koren professor ur erős keze alatt a szintaxissal megbarátkozzék. Koren, ki akkor egy maga tanított, különös figyelemmel volt az élénk természetű Sándor iránt. Bejáratos volt a tanárja családjához, a szüreteken vezérszerepet játszott. Korennek ugyanis nagy szőlői voltak s diákokkal szüreteltetett.

1875-ben én is az aszódi gymnasiumban működtem mint tanár, e évben lepleztük le a gymnasium falába helyezett Petőfi emléktáblát. Csengey Gusztáv igazgatónk Koren Istvánt — ki akkor a szarvasi gymnasiumban tanárkodott — felszólította, hogy Petőfi aszódi életére vonatkozó néhány adatot közöljön velünk. Koren szívesen felelt s többek között a következőket emeli ki levelében. Egy ízben Petrovics Sán-

Andor mély bánattal jelentik szeretett fiuk, illetve fivérük, sógora, nagybátyjuk és unokaöccse Horváth István nyug. cs. kir. századosnak élte 37-ik évében hosszas szenvedés után f. július hó 24-ik napján történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványa f. hó 26-ik napjának d. u. 4 órájkor fog Felső-Turon, a róm. kath. vallás szertartásai szerint az anyaföldnek átadatni és lelke üdvéért az engesztelő szent mise áldozat e hó 27-ik napján reggeli 10 órákor fog a Mindenhatónak a felsőturi róm. kath. anyaegyházban bemutatni. Felső-Tur, 1899. július hó 24-ikén. Örök világosság fényeskedjék néki.

— **Bodnár Zsigmond** budapesti egyetemi tanár, a jeles író és a Petőfi társaság tagja tegnap, szombaton városunkba érkezett és Bernhardt Adolf hely. polgármester, Vörös Ferencz, Kuti István, Szentgyörgyi Ede és Huszth Aladár által lett az indóháznál fogadva. A Petőfi társaság jeles kiküldöttje, ki már hétfőn távozik el körünkől, Vörös Ferencz vendége.

— **Dr. Moller Miklós** az újabban szervezett városi alorvosi állásra főispánunk által kinevezett orvostudor hivatalos esküjét letéve, állását e napokban foglalta el. A városunkban letelepedett új orvos a gyógyászat gyakorlásán kívül fogorvosi és fogtechnikai működéssel is fog foglalkozni és műtermét az akadémiái utca 90-ik sz. alatti házban rendezte be.

— **Ferdinánd bolgár fejedelem** Boris és Círil hercegekkel együtt, mint hirlik, e napokban érkezik Szentantálba.

— **Akadémiánk igazgatójának** Fekete Lajos főerdőtanácsos, aligazgatójának pedig Schwartz Ottó dr. főbányatanácsos eddigi igazgató lett megválasztva.

— **A kegyes tanítórend** a jövő iskolai évre megtette, mint minden évben úgy nevezett „mutatóját“, változási intézkedéseit. Ez a tanügy és az igazi magyar érzélem terjesztése terén is oly rendkívüli érdemeket szerzett tanítórend, melyről bizást mondhatta ifj. Ábrányi Kornél ittlétekor azt, hogy tagjainak fekete köntöse nem csak jeles tanárokat, lelkészeket, hanem misziót teljesítő magyar hazafiakat is rejt magában: a selmezbányai rom. kat. gymnasiumban is hivatossággal iparkodik Panek Ödön igazgató kitűnő vezetése alatt megfelelni nemes feladatának. — A „mutatóból“ közölhetjük azt, hogy a selmezbányai házban s illetve gymnasiumban lesz: Panek Ödön, házfőnök, gymn. igazgató. Riedl György, aranymises házi másodfőnök és élkiatya, Etele Károly, gymn. tanár, Medveczky János, gymn. tanár. Hencz Ede, gymn. tanár. Világi tanárok: Illés István, Kampós János, Gerő János.

— **Eljegyzés.** Chrien Károly selmezi pékmester polgártársunk Károly fia jegyet váltott Uslbecz Mariska kisasszonnyal Uslbecz Mihály hodrusbányai nyugalmazott bányafelőr kedves leányával.

— **A Vihnyefürdői ünnep.** Lapunk mult számában megemlítettük, hogy Vihnyefürdőben ma vasárnap az ott felépítendő kápolna javára mükedvelői előadás lesz. Most arról hozunk hírt, hogy ezen előadással egyszersmind Petőfi emlék ünnepet is fognak ülni Vihnyén. Az ünnep műsora, mely esteli 7 órákor veszi

dor két sonkával állított be Korenhez, elmondva, hogy az apja küldi ezeket Félegyházáról a professor urnak, Koren megköszönte a küldeményt s vacsorára a sonkához meghívta Sándort is. Később veszi észre, hogy az éléskamrából két sonkája hiányzik.

Az éléskamara ugyanis a gymnasium megett a falhoz ragasztott rozoga alkotmányu lévén, a padlásról könnyen be lehetett jutni.

Máskor ismét, mikor színészek jöttek Aszódra, Petőfi közéjük akart állani s velük vándorolni. Koren ezt megtudva, magához hivatva Petőfit szobájában zárva tartotta, rögtön irt apjának, ki nemsokára megérkezett Aszódra. Még most is emlegetik az aszódi öreg polgárok azt a jelenetet, midőn Petrovics István mint mondják fiacskáját áztatott kötéllel térítette el akkor a színészi pályától. „Kell neked komédia“ . . . még a helyet is mutogatják, a hol ez történt.

Még 1847-ben is reflectál Petőfi apjának ezen bánásmódjára:

„Nem az fáj már, hogy nem leszek színész,
De hogy maradni kényszeritenek.

A kényszerítés égett lelkemen,
Mint a görög tűz, olthatatlanul.

Itt tettem első esküvésemet

Nagy és szent esküt mondtam börtönömben,
Hogy életemnek egy fő czélja lesz,
S ez: a zsarnokság ellen küzdeni!“

Uti jegyzeteiben is Aszódra vonatkozólag ezt írja Petőfi:

„Itt kezdtem verseket csinálni,

Itt voltam először szerelmes,

Itt akartam először színészszé lenni.“

Koren még felemlíti levelében azt is, hogy a második esztendőben István öccsével jött Aszódra s a beiratkozásnál ezt mondta:

kezdését a következő: 1. Bevezető. Tartja Bodnár Zsigmond a Petőfi-társaság küldöttje. 2. Szózat. Liszt Ferencztől. Zongorán játsza: Ocsovszky Margit. 3. Ária Troubadour dalműből. Énekl: Schusztterné-Franke Zefa, zongorán kíséri Göndör Gábor. 4. Vihnye tündére. Abai Ottótól. (Lapunk jeles munkatársától.) Szavalja: Vörös Sári. 5. Bihari Érzélgője. Hegedűn játsza: Pencze Rezső. Zongorán kíséri: Ocsovszky Margit. 6. Tarantella Dvorzsáktól. Zongorán előadja Rusznyák Ármin. 7. Rongyos koldus. Melodráma Katona Árpádtól. Zenéje Fliegler-től. Szavalja Ocsovszky Emma. Zongorán kíséri Ocsovszky Margit. 8. Magyar népdalok czimbalmon előadja: Herczeg Sándor. 9. Fülemile és a csiz. Duett Ch. Lecocq. Énekl: Schusztterné-Franke Zefa és Berzeviczi Marcsa. 10. L'inquiétude. Dreyschoktól. Zongorán játsza: Göndör Gábor ur.

— **A zsarnócai fiatalság** f. évi július hó 30-án jótékonycélu műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez. Személyjegy 1 frt, családjegy 3 személyre 2 frt, deákjegy 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadhatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. A tiszta jövedelem fele részben a helybeli kaszinó, felerészben a F. M. K. E. javára fordítatik. Kezdeté pontban 7 órakor. Szinrekerül: „A Dolovai nábob leánya” színmű irta: Herczeg Ferencz. Rendezi: Elsas Emil.

Személyek: Jób Sándor, Budai Dezső, Vilma leánya, Elsas Regina k. a. öz. Domaházyné, Jób huga, Trostler Olga k. a. Szentirmay huszárszázados, Czobor Gyula. Szentirmayné, Elsas Stef. k. a. Tarján főhadnagy, Elsas Emil. Loránt hadnagy, Jagan Sándor. Bilitzky Maróth harez. hadap., Hoffman Lajos. Merlin báró, Lábay Gyula. Szklabonyai, Elsas Dezső. Merlin ügyvédje, Kóncecs György. Jób ügyvédje, Lábay János. Jób házi orvosa. Jób inasa, Schiller Béla. Miska tiszti szolga, Trostler Miksa. Napos káplár Lábay József. Történik a harmadik felvonás Tarján lakásán, a többi a Jób kastélyban.

Színpad és táncrendezők Lábai Gyula és Czobor Gyula.

— **Gyilkosság vagy öngyilkosság.** Oszwald Ignác steffultón lakó kincstári kohómunkás neje a rendőrkapitányi hivatalnál folyó hó 26-án bejelentette, hogy férje múlt vasárnap óta nyomtalanul eltűnt. A rendőrkapitányi hivatal tűstént megindította a vizsgálatot, melynek folyamában az eltűnt Oszwald Ignác holtteste a seffultói tóban megtaláltatott. Miután pedig a tetemen külső erőszak nyoma, azaz késszurások észleltek, a hulla e hó 28-án boncolás alá vétetett és ekkor meg lett orvosilag állapítva, hogy Oszwald Ignác halálát nem a késszurások, hanem a vízbeulás idézte elő. A rendőrség ezután aziránt indította meg széles körben a nyomozást, vajjon Oszwald Ignácot nem-e dobták szándékosan a tóba azok, kik először megszurkálták. Az ez irányban megindított vizsgálat folyamata alatt kiderült az, hogy Oszwald Ignác holt részeg állapotban feküdt múlt vasárnapról hétfőre menő éjszaka Selmezbányán a Deák Ferencz utcában. Két arra menő borbély segéd, kik szintén ittas állapotban voltak, a holt részegen fekvő Oszwald Ignácot talpra állították és midőn ez őket durva módon sértegette, az egyik borbély segéd Magdiacs János, saját vallomása szerint néhányszor arcul ütötte. Tekintettel pedig arra, hogy e borbély segéd lakásán megejtett házmotozáskor egy véres ing találtatott, melyről ugyan a borbély segéd

„Láttam, hogy itt jól bannak a fiukkal, tehát elhoztam az ösémét is.”

Az aszódi gymnasiumban kegyelettel őrzött régi anyakönyvben olvasható, hogy Alexander Petrovics classificatiója mind a három évben csupa kis és nagy eminentia. Hátul az anyakönyvben különféle pénzbeli jegyzetek vannak magyarul. Ilyenek: Nikodemnek pesti utra 15 garas, Petrovics a padfaragásért fizetett 5 garast. Tényleg aszódi tanároskodásom első éveiben meg volt azon pad, melyen Petrovics Sándor neve erősen ki volt faragva. A tanulók nemzedékről-nemzedékre a legnagyobb kegyelettel őrizték e helyet, s boldog volt, a ki oda ülhetett.

Ez a pad később kerti asztal alakjában egyik collegám szülőjébe a borházba került, ez a szülő pedig valaha Koren Istváné volt.

A katedra, mely előtt Petőfi Sándor sokszor felleggett, még meg van a héviz-györki népiskolában szolgálja vénségére ez idő szerint még a tanügyet.

Mint említém 1875-ben Csengery Gusztáv kezdeményezésére Ompolyi a „Vácvidéki lapok” szerkesztőjének és Gróf Ráday Gedeon akkori Vác kerületi képviselő támogatásával egy emléktáblát helyeztünk a megújított s emellett bővült aszódi gymnasium azon terem külső falára, melyben Petőfi Sándor tanult. Az emléktáblára Csengery Gusztáv által irt következő sorok vannak vésvé:

PETŐFI SÁNDOR

itt járt iskolába 1835—1837/8. évben.

Itt lobbant fel a láng, itt nyerte olympi tüzét a Legszeretőbb költő, a haza Tyrtaeusa

Szelleme bölcsőjét hű anya őrizi, szegény bár:

Kincse, e láng emlék átragyog ifjaira!

Emelte a kegyelet 1875. május 26,

Micsinay János.

azt állítja, hogy e vérnyomok orrvérzésétől származnak, főnforog annak lehetősége, hogy Oszwald Ignác az ő ejtette a késszurásokat. De annak lehetősége sincs kizárva, hogy Oszwald Ignác öngyilkossági szándékból vetelte magát a tóba; erre enged legalább következtetni az a körülmény, hogy egyik barátja előtt oda nyilatkozott, hogy elemészi önmagát. A mindenre rejtélyes ügyben Kuti István alkapitányunk, Aschner Ferencz rendőrtiszt segédletével a nyomozást erélyesen folytatja.

— **A 800 m. magas Rónáról.** Ime az ige testté vált és a miben oly sokan kételkedtek, a rónai nyaraló fennáll és virágzik. A kezdet nehézségei elő sem fordultak. Telve vannak nemcsak a nyaraló szobái elegáns és szép közönséggel, hanem a magánosok szállásai is le vannak foglalva. A nyaraló közönség pedig jól érzi magát és a halvány beteges arcok igazán gyorsan és feltűnő módon lettek szép rózsássá. F. hó 27-én Backer fényképész neje igen sikerült felvételeket eszközölt. Lefényképezte a nyaraló közönséget csoportban a protektor szerepét vivő főkapitánynyal és illetve a nyaraló részvénytársaság igazgatójával együtt. Lefényképezve lett a nyaraló épület maga és az ebédlőben uzsonnázó társaság is. A vendéglős konyhája ellen sem tehetni semmi alapos kifogást. A kételkedők pedig menjenek fel és győződjenek meg az ige megtestesüléséről személyesen. Egy érezhető nyílt sebe van azonban még a nyaralónak és ez a hiányzó vízvezeték, melynek építése már el van ugyan határozva és a kivitel elrendelve, de az illetékes tényezők nem mozognak, a mi bizony nagy kár és egy nagy átka városunknak. Pedig hát volna mérnökünk is, de ennek ugylászik sok a sürgetőbb dolga, mint a nyaraló létkérdése.

— **A lipótszentmiklósi pánszláv népgyűlés,** mint az másként nem is volt képzelhető, azzal végződött, hogy a hatósági kiküldött a magyar ellenes izgatásnak véget vetendő, a gyűlést szétoszlatta a nagy hangu tiltakozások daczára. Felkérjük ez alkalomból is a Felvidéki közmívelődési egyesület igen tisztelt veztőségét, hogy az ily nemű nemzetiségi mozgalmak ellensúlyozásául kissé intenzivebb működést fejtsen ki és legyen valahára azon, hogy ezt egy itt a felvidéken jólszerkesztett politikai lap útján, mely a pánszláv sajtót erősen ellenőrizze tegye meg. Az üdvös eredmény ez esetben el nem maradhat.

— **A bányász és erdőakadémiai évváró vizsgák** tegnap szombaton fejeződtek be. Az akad. ifjuság nagyobb része már elhagyta városunkat.

— **Közgyűlések.** A F. M. K. E. közgyűlése jövő hó 29-én lesz Trencsénben, melyen ezen egyesület tükári állását is befogják tölteni. — A turista egyesület közgyűlése augusztus 20-án fog megtartatni Ótátrafüreden. — A Selmecezi törv. hat. bizottság közgyűlése augusztus 8-án lesz alkalmasint Horváth Béla főispán elnöklése mellett.

— **Főlövészetét** a selmecezi városi lövészeteli egyesület augusztus 6-án fogja megtartani reggeli 8-tól esti 8 óráig. Közébed nem lesz, de lesz díjtekésés, mely d. u. 4 órakor veszi kezdetét.

— **Panaszos levelet kaptunk** arról, hogy a leányvári utcában az utszabályozás még mindég nem készült el és az ottani állapotok, különösen esős, vagy éppen zivatar idején tűrhetetlenek. Utána jártunk a dolognak és a panaszt teljesen indokoltnak találjuk és most csak azt kérdezzük: mi oka annak, hogy ez az utca mely már néhány év óta „szabályoztatik” tömérdek költséggel, még mostanáig sincsen rendben??

— **A selmecezi dohánygyárban dohánylopásra jöttek rá.** A tettes Tomka Ferencz gyári munkás és orgazdája Schvarcz József bélahányai lakos ellen, kiknek lakásán a megejtett házkutatáskor nagyobb mennyiségű dohány találtatott, folyamatba tetetett a bünyenyilő eljárás.

— **Világítási mizériák.** Hogy a városi gázgyár ügye miként áll, miután a porosz társulattal kötött eladási szerződés kormányhatóságilag jóvá nem hagyatott, azt nem tudjuk. De tudjuk azt, hogy lassacskán közeledik az ősz és ezzel a hamarabb beálló sötétség is és sem az iparos, sem a felső rózsautczában, sem az ujtón még nyoma sincsen annak, hogy az ígért — mérvadó oldalról ígért — lámpák felállítatának. Hát mi azt a jó tanácsot adjuk, ne sokáig késleltessék ezt a dolgot, mely köz és tűzbiztonság szempontjából is *okvetlenül, késedelem nélkül létesítendő*; mert majd a felelősséget azokra háritjuk, kik „mérvadólág” már több mint egy év előtt megígérték e lámpák felállítását.

— **Zongora tanítást,** csakis lányok részére, mérsekelt díjazás mellett elvállal egy, e téren nagy gyakorlattal bíró urnő. Bővebbet megtudhatni e lap kiadóhivatalában.

— **A vörheny és kanyaró járvány** sehogy sem akar városunkban végképpen megszűnni. Az orvosok egyre újabb megbetegedéseket jelentenek be és mind ez alatt . . . készül a járvány kórház. De hogy mikor lesz készen a mi városi pikvikeres tanulmányozási gyors eljárásunk mellett, annak a jó a isten megmondhatója. A járvány elleni védekezést majd ősszel újból kezdhetjük és be fog következni az, mit lapunk ismételen előre megjósolt.

— **A Telefon összeköttetés** a vágóhid, közös sejtésől és a városi állatorvos lakása között szükségessé válván, mint halljuk, ez már legközelebb a város költéségére eszközöltetni fog. Ezt részünkről csak helyeslehetjük és csodálkozunk kell azon hogy az eddig meg nem történt.

— **Sokrates.** A görög philosophiát ő fektette erkölcsi alapra. Komoly, rideg ember volt, ki az életben mindig csak a fogatkozásokat látta, s magas elveinek elfajulását. Athén utcáin szóba állott mindenkivel, s mindig tanított. Kérdezősködött valamiről, s rávezette az embereket, hogy rendesen nem is sejtik annak a lényegét, a miről könnyedén, meggondolás nélkül beszélnek. Beszélgetése második felében aztán rávezette az illetőt a szóban forgó dolog lényegére. Az ő tanítványa volt Plato. „Úgy állnak ok egymás mellett — írja Ranke — mint később Krisztus és keresztelő Szent János.” Sokrates rideg, magába zárkózott szinte asketikus élete sokban emlékeztet egy keresztény remetére. Valóban van benne valami az askezis, s a földöntuli elmélyedés szelleméből. Följegyezték róla, hogy egyszer egész éven át egy helyben állva, mozdulatlanul gondolkodott. Az erkölcs kegyetlen bírója ő, elhanyagolt külsejű, torzonborz ember, mint Keresztelő János Tizian vásznán. Mellette Platon elmélkedik, szabadon, komolyan, nem a kétségbeesés, hanem a remény geniusa lebeg körülte. Gondolatjait ihlet vezeti. Ajkán a szeretet tana. Nem az athéniekhez beszél, hanem a világhoz. Minden szavát, minden tettét a szeretet vezeti, művészeti felfogását is. „Szeretet az, a mivel a szépet felfogjuk.” Sokrates nem a szeretet, hanem a bírálat embere. Ezért kellett meghalnia is, mert az athéni demokrata alkotmányra csipős megjegyzéseket tett. Meghalt 399-ben Kr. e. Huszonegy századdal azon esztendő előtt, melyet mi most irunk, s mely százados évfordulója a bölcs halálának, kinek tanait a világ 2000 esztendő után sem feledte el. Életét és halálát híven leírja a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 33. füzeté. A 12 kötetre tervezett nagy munkát Marczali Henrik egyet. tanár szerkeszti, s a legkiválóbb magyar szakemberek írják. A II. kötet, mely a görögök történetéről szól, Gyomlai Gyula nevét viseli homlokán. Egy kötet ára 8 frt. Egy füzeté 30 kr. Kapható a kiadónknál (Révai Testvérek, Budapest, VIII, Üllői-ut 18.) és bármely hazai könyvkereskedésben.

Klincsek Nácó ezen a héten így okoskodik:

Zokoskogyak én most, szegény Klincsek Nácó?

Mikor vagyom én is szerepeket játszó

Nagy Petőfi napján, ki járt ziskolába

Sak zitten minálunk bánzski Styávnicezába.

Hlapesokom sak mindig povedálja nékem,

Hogy Petőfi költő zénékelte szépen.

Ó, ha zolvashatynám sak zaszat a kótát,

S énekelnym tudnám zaszat a krászni nótát,

„Hogyha az egész föld az Isten kalapja,

Zakkor zenyim hazám az bokréta rajta:“

Bó prisszám zsenám is nagyon boldog volna,

De a hlapesokunk majd nekünk eldudolja.

Zokoskodnyim most sak egyet lehet nékem:

Petőfi emléke mindig áldott légyen!

S míg az egész nemzet rá mondja, hogy ámen:

Zakkor általam is üdvöz légy: — „Pohválen”!!!

A közönség köréből.

Óvás. A családapák valóban csak félve közeledhetnek mostanában leányaikkal szép kiránduló helyekhez, mert találkozik kiránduló társaság, mely trágárságával ugyanis elriaszthatja őket. Ez tényleg egy család apával megtörtént, ki fiával és felnőt leányával a mult szerdán szomjuságát akarván oltani a Tirts forrásnál megállapodott. A forrás közelében heverő társaság egyik tagja, a többiek csitítása daczára, fenhangon oly kvalifikálhatlan trágár stílusban beszélt, hogy a szomjazóknak sietve szomjason távoznok kellett.

A következő sorok közlésére kérttünk fel.

„E lap hasábjain f. hó 23-án Chvála Adolf által közrebocsátott és Csányi Ottó tüzoltó alparancsnok ellen irányuló nyílttéri nyilatkozatra a selmecezi önk. tüzoltó egylet bizottmányi ülésének f. 1899. évi július hó 24-én hozott határozatából folyólag ezennel közzététetik, hogy Chvála Adolfot az egylet bizottmánya azért, mert Csányi Ottó tüzoltó alparancsnokkal szemben szóval illetlen, tiszteletellenes és engedetlen magaviseletet tanusított s ezenkívül előjáróját írásban és hírlapi nyilatkozat útján is sértegetni törekedett, mi által a fegyelem szabályait meg nem engedhető módon megsértette — az egylet kebeléből egyhangulag kizárta.

Az önk. tüzoltó egylet elnöksége.”

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Egy oly felszólamlással fordulunk önhöz, mely a közérdek szempontjából is megérdemli, hogy a nyilvánosság elé kerüljön.

Rövid ideje annak, hogy Krausz Kálmán derék főkapitányunk buzgósa és áldozatkészsége megteremtette a Klingertói uszodát. Köszönettel tartozunk neki ezért és az elismerés hangjából nem is vonnak le semmit jelen soraink, mert az uszodánál csak egy csekélységet kifogásolunk.

Az uszodai kabinok ugyanis semmiféle zárral ellátva nincsenek, miáltal a fürdőzők — eltekintve attól a kellemetlen helyzettől, hogy a levetkezést és a felöltözködést nyitott kabinokban kénytelenek végezni — ki vannak téve ama veszélynek, hogy holmijukból egyet-mást (órát, pénztárczát, ruhadarabot stb.) ellophatnak. Tudunkkal ilyen eset már előfordult, mert az uszodában gyakran utcái gyermekzők is fürdenek, kik a tulajdonjog fogalmával tisztában nincsenek.

Felhívjuk erre az uszodakezelőség figyelmét hozzáfűzve ama megjegyzésünket, hogy ha már rekeszszel ellátott zárat nem, de legalább toló-zárat alkalmazzanak a kabinok ajtóira. Reméljük, hogy jelen felszólamlásunk figyelembe fog vétetni.

Igen kérjük szerkesztő urat, hogy jelen sorainknak becses lapjában helyet engedni szíveskedjék. Fogadja kiváló tiszteletünk kifejezését.

Több fürdőző.

Birtok eladás.

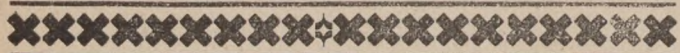
Hontvármegyében egy

nagyobb földbirtok

gőzmalommal együtt szabadkézből eladó az összes gazdasági berendezésekkel.

A kiterjedt, szép birtok közvetlenül a vasuti állomás mellett fekszik.

Bővebb tudósítást nyerhetni e lap kiadó hivatalában.

Ház eladás.

Egészségi állapotom miatt mielőbb — ha lehetséges, még e hó folyamán — szándékom a Honvéd-utczában fekvő

egyemeletes házamat szabadkézből, igen jutányos áron eladni.

Venni szándékozók forduljanak egyenesen hozzám, mint a ház tulajdonosához.

Tisztelettel

Czunna József

vésnök.

Tudomásul!

Tisztelettel köztudomására hozom, a n. é. közönségnek, hogy Selmechről való eltávozásom miatt a Deák Ferencz-utczai üzletemben lévő

összes árukat,

ugy mint: liszt, cukor, fűszer, norinbergi, rizs, kefe, száraz és olajfesték, rum, konyak, különféle likör stb. árucikkeimet f. é. augusztus 1-től — szeptember végéig leszállított áron árúsitom.

Egyuttal felkérem mindazokat, kiknek üzletben tartozásuk van, hogy ezt f. é. szeptember 10-ig rendezni szíveskedjenek.

Baumerth Gyula

fűszerkereskedő.

Ház eladás.

Egy a szentháromság téren fekvő két emeletes, négy lakosztályból álló, jó karban levő ház

szabadkézből eladó.

E házban nagy pince is van, mely esetleg 1900. évi január 1-étől kezdődőleg

bérbe adó.

Bővebbet megtudhatni a kiadóhivatalban.

NAGY JÓZSEF

MŰKŐFARAGÓ

(Gulrich J. volt üzletvezetője)

SELMECZBÁNYÁN

Dohánygyár-utca 154. szám alatt elvállal mindennemű

kőfaragó munkát, márványkő, sirkőjavításokat a temetőken helyben és a vidéken.

Teljes tisztelettel

Nagy József,

műkőfaragó.

DR. MOLLER MIKLÓS

VÁROSI T. ORVOS, GYAKORLÓ ORVOS

ajánlja

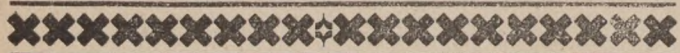
orvosi és fogtechnikai műtermét.

Végez mindennemű műtétet a szájüregben, fájdalom nélküli foghuzásokat, fogak tisztítását, — fogtöméseket arannyal, ezüsttel, amalgammal, cementtel stb.; hibás állásu fogsorok kiegyenesítését; egyes műfogak, valamint egész fogsorok elkészítését és minden e szakmába vágó műtétet és munkát teljes jótállás mellett, mérsékelt díjakért.

Rendel délelőtt 10—12-ig, Akadémia-utca 90. [sz., földszint. 1—3

Egy jó házból való,
a magyar nyelven kívül
a tót nyelvet is jól bíró
tanuló
azonnal felvétetik
Takáts Miklós
üzletében
SELMECZBÁNYÁN.

Gyár: ALSÓ-HÁMOR (Bars megye.)

Gyári főraktár
BUDAPEST
Andrássy-ut 29. (I. e.)

Raktár
BÉCS
I., Seilergasse 1. sz.

A „SZANDRIK” ezüstárú-gyár,
mely az 1752-ben
Selmezbányán alapított Geramb J. J. Unió
tulajdona,
saját, vagy adott rajzok szerint előállít:
mindennemű ezüstárút,
mint asztaldiszketek, gyümölcstartókat (jardiniéres-készleteket), girandolokat,
gyertyatartókat, serlegeket,
dísz-émléktárgyakat és versenydíjakat,
mindennemű evőkészletet gazdag választékban, piperetárgyakat, stb. stb.

Weisz Adolf nagy áruháza Selmezbányán

A ki divatárukat, szöveteket és a rőfös kereskedéshez tartozó mindennemű árucikkeket olcsón és kitünő minőségben vásárolni akar, az siessen

Weisz Adolf nagy áruházába Selmezbányán Deák Ferencz u. (Stanga-féle ház.)

dusan felszerelt áruraktárával.